

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 17 marca 2023 r.

Pozycja 49

POSTANOWIENIE

z dnia 15 lutego 2023 r.

Sygn. akt Ts 10/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski – przewodniczący

Wojciech Sych – sprawozdawca

Jakub Stelina,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 20 września 2022 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.J.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnąć zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 10 stycznia 2022 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, zakwestionował zgodność:

– art. 1025 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.; dalej: k.p.c.) z art. 64 ust. 2 oraz art. 64 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji;

– art. 1028 § 2 k.p.c. w zakresie zdania drugiego „w postępowaniu tym Sąd nie rozpoznaje sporu co do istnienia prawa objętego planem podziału” z art. 45 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji;

– art. 50 § 3 k.p.c. z art. 45 ust. 1 Konstytucji;

– art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) w zakresie, w jakim „przyjmuje się, że stanowi on delegację do stosowania w toku wskazanego w nim postępowania przepisów Ustawy Kodeks Postępowania Cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296) oraz Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1398)” z art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1 w związku z art. 7; art. 79 ust. 1 w związku z art. 7 Konstytucji;

– art. 117 § 2 k.p.c. w zakresie, w jakim „przyjmuje się, że stanowi on delegację do stosowania w toku wskazanego w nim postępowania przepisów oraz Ustawy o kosztach sądo-

wych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1398)” z art. 45 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 w związku z art. 7 Konstytucji;

– art. 398²³ § 3 k.p.c. w zakresie zwrotu „jako sąd drugiej instancji” z art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2; art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1; art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

2. Postanowieniem z 20 września 2022 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 26 września 2022 r.) Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 i 2 u.o.t.p.TK, odmówił nadania dalszego biegu skardze. Trybunał stwierdził, że skarżący, mimo prawidłowego wezwania, nie usunął braków formalnych skargi. Nie wyczerpał także drogi prawnej, o której mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

3. W piśmie z 10 października 2022 r. (data nadania) skarżący wniósł zażalenie na postanowienie Trybunału o odmowie nadania skardze dalszego biegu, w którym stwierdził m.in., że:

– skoro „postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego jest jedynie etapem dochodzenia roszczenia i jako takie jest postanowieniem wypadkowym (...) nie sposób zgodzić się z poglądem, że skarżący nie uzupełnił braków formalnych skargi” (s. 1 zażalenia);

– ustrojodawca uzależnił prawo do złożenia skargi konstytucyjnej od „uzyskania rozstrzygnięcia orzekającego ostatecznie o danym prawie”, nie zaś od „uzyskania ostatecznego orzeczenia w sprawie” (s. 2 zażalenia);

– zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK „skargę wniesiono po wyczerpaniu rozsądnej drogi prawnej” (*ibidem*);

– złożenie skargi na postanowienie komornika „nie ma uzasadnienia ekonomicznego”, ponieważ opłata od „zażalenia wyniosłaby ponad 4500 złotych w sytuacji gdy przedmiotem egzekucji była kwota 2000 zł a dłużnik pozostawał całkowicie niewypłacalny” (*ibidem*);

– przyjęcie, że „użyte w toku całego postępowania egzekucyjnego przepisy nie mogą stanowić przedmiotu skargi konstytucyjnej jeśli nie zostały użyte w ostatecznym orzeczeniu” stanowi „nieuzasadnione przedmiotowe ograniczenie art. 79 Konstytucji” (s. 3 zażalenia).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Zasadniczą podstawą odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej było nieusunięcie jej braków formalnych.

W zażaleniu skarżący lakonicznie stwierdził, że braki usunął, czego jednak w żaden sposób nie uzasadnił. W związku z tym Trybunał Konstytucyjny podtrzymał stanowisko zawarte w postanowieniu z 20 września 2022 r.

3. Kolejną przyczyną odmowy nadania skardze dalszego biegu było niewyczerpanie przysługującej skarżącemu drogi prawnej.

W złożonym środku odwoławczym skarżący podniósł, że wniesienie skargi na postanowienie komornika sądowego o umorzeniu postępowania nie miało uzasadnienia ekonomicznego. Trybunał stwierdził więc, że skarżący nie uwzględnił tego, że skarga

konstytucyjna ma charakter subsydiarny, co znaczy, że nie jest samoistnym środkiem prawnym, lecz środkiem ochrony wolności i praw, który może być wykorzystany dopiero wtedy, gdy w jednostkowej sprawie sądowej lub administracyjnej postępowanie zostało przeprowadzone i ostatecznie zakończone. „Z tego względu przez wyczerpanie drogi prawnej, o którym mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, należy rozumieć, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, konieczność skorzystania przez skarżącego ze wszystkich środków prawnych, które przysługują mu w toku instancji i umożliwiają merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy” (zob. np. postanowienie z 9 lutego 2022 r., sygn. SK 17/21, OTK ZU A/2022, poz. 12 i powołane tam orzecznictwo).

4. Trybunał prawidłowo ustalił także, że zaskarżone przepisy nie stanowiły podstawy wskazanego przez skarżącego ostatecznego orzeczenia.

Skarżący podniósł w złożonym zażaleniu, że wymóg użycia kwestionowanych przepisów w ostatecznym orzeczeniu niezasadnie ogranicza możliwość wniesienia skargi konstytucyjnej. Jednak nie wziął pod uwagę konkretnego charakteru skargi konstytucyjnej, polegającego na tym, że przedmiotem zaskarżenia może być tylko i wyłącznie przepis stanowiący podstawę wydanego w sprawie skarżącego ostatecznego orzeczenia. W orzecznictwie Trybunału wielokrotnie podkreślano, że „podstawową przesłanką skorzystania ze skargi konstytucyjnej, wynikającą z art. 79 Konstytucji, jest wskazanie jako przedmiotu kontroli takich przepisów, które naruszają konstytucyjne prawa lub wolności skarżącego i jednocześnie są podstawą ostatecznego orzeczenia sądu lub organu administracji publicznej” (zob. np. postanowienie z 9 maja 2017 r., sygn. SK 18/16, OTK ZU A/2017, poz. 37).

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.